

**SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
ORAZ STAN SANITARNY
POWIATU GRODZKIEGO
ZA ROK 2021**

Wstęp

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej działają na podstawie Ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021r. poz.195 t.j.).

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej na obszarze miasta Piotrkowa Trybunalskiego na prawach powiatu w 2021 roku skoncentrowana była na promowaniu zdrowego stylu życia, nadzorze nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałaniu powstawaniu chorób i zaburzeń zdrowia, w tym chorób zakaźnych, niezakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego z zakresu zdrowia publicznego oraz działalności przeciwepidemicznej.

Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy nadzór nad warunkami:

- zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełnić personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia w których są udzielane świadczenia zdrowotne

W ocenie sytuacji epidemiologicznej, występujących problemów i potrzeb zdrowotnych ludności uwzględniono:

- zachorowania na choroby zakaźne i zapobieganie im,
- promowanie zachowań prozdrowotnych,
- stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych, zakładów opieki zdrowotnej, placówek nauczania i wychowania, obiektów turystyczno-wypoczynkowych i innych obiektów użyteczności publicznej,
- badania środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków w ramach urzędowej kontroli i monitoringu pod kątem zanieczyszczeń chemicznych i mikrobiologicznych,
- badania monitoringowe wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody na pływalniach, wody z kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli, wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella,
- środowisko pracy pod kątem występowania czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia.

W dniu 20 marca 2020 ogłoszono na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, co spowodowało skierowanie wszystkich pracowników inspekcji sanitarnej do wykonywania zadań związanych z Covid-19, w szczególności:

- pełnienie całodobowych dyżurów pod numerem alarmowym PSSE;
- obsługa systemów teleinformatycznych związanych z Covid;
- działania informacyjne dla ludności;
- zlecenie badań w kierunku SARS-CoV-2;
- kontrola przestrzegania aktualnych ograniczeń i zakazów i nakazów w obiektach będących pod nadzorem tutejszego inspektora sanitarnego;
- prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych;
- opracowywanie ognisk epidemicznych w DPS-ach, ZOL-ach, szpitalach, szkołach, przedszkolach, zakładach pracy;
- obejmowanie osób zakażonych izolacją, ustalanie kontaktów z tymi osobami, nakładanie kwarantanny oraz obejmowanie nadzorem epidemiologicznym.
- dane liczbowe na temat zakażeń podawane były przez Ministerstwo Zdrowia i są dostępne na stronie internetowej www.gov.pl/web/koronawirus.
- w 2021 r. ogółem przeprowadzono 639 kontroli dotyczących przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z epidemią Covid-19.

Sytuacja epidemiologiczna zakażeń i chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń zgłoszonych przez podmioty lecznicze roku w **mieście Piotrków Trybunalski** przedstawia się następująco:

W 2021 zarejestrowano **mniej** przypadków zachorowań na:

- WZW typu A,
- WZW typu B,
- WZW typu C,
- zatrucie pokarmowe wywołane pałeczkami Salmonella,
- ospę wietrzną,
- płonicę,
- boreliozę,
- krztusiec,
- różę.
- grypę i zachorowania grypopodobne
- biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

Natomiast w 2021 zarejestrowano **więcej** zachorowań na:

- inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile,
- wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy,
- styczeń i narażenie na wściekliznę(zaszczepiono więcej osób pokąsanych przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę),
- na zakażenie HIV
- zachorowania na Covid-19.

W 2021 zarejestrowano **tyle samo** przypadków zachorowań na:

- zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone
- kiłę.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W 2021r. zarejestrowano **mniej** przypadków zachorowań na:

-zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami Salmonella –7 /2020r.-17/.

-biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu – 4 / w 2020r. – 6/

W 2021r. zarejestrowano **więcej** przypadków zachorowań na:

-inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile - 52 /2020r. - 18/.

-wirusowe zakażenia jelitowe – 9 /2020r.-8/ z tego 7 - wywołanych rotawirusami. /2020r. – 6/, oraz 2 wywołane norowirusami /2020r. – 1/.

Ponadto zarejestrowano 12 przypadków nosicielstwa pałeczek Salmonella.

Pod nadzorem pozostaje nadal 1 stały nosiciel pałeczek duru brzuszego.

Na terenie powiatu w 2021 r. nie zarejestrowano zatruci pokarmowych. /w 2020r. – 2/.

Wirusowe zapalenia wątroby

W 2021r. zarejestrowano mniej zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby ogółem- 6 /2020r.-12/, w tym:

- WZW typu B - przewlekłe i BNO- 3 /w 2020r. - 6/,

- WZW typu C- 3 /w 2020r.-5/.

W 2021 nie rejestrowano zachorowań na WZW typu A /w 2020r. – 1/.

Nie rejestrowano zachorowań u dzieci wcześniej zaszczepionych p/ WZW typ B. Każdorazowo prowadzono dochodzenie epidemiologiczne w celu wykrycia źródeł zakażenia oraz szczepiono p/WZW B osoby z otoczenia chorych na WZW B i zakażonych WZW C.

Choroby wieku dziecięcego

Nie rejestrowano chorób wieku dziecięcego przeciwko, którym prowadzi się systematyczne szczepienia ochronne jak: poliomyelitis, błonica, tężec.

Zarejestrowano mniej zachorowań na:

- ospę wietrzną – 60 /2020r.- 88/,

- płonicę - 2 /2020r.-3/.

- krztusiec – 1 /2020r.-7/,

Nie rejestrowano zachorowań na różyczkę oraz świnkę.

Pokąsania przez zwierzęta

W 2021r. zarejestrowano 102 pokąsania ludzi przez zwierzęta. Zaszczepiono przeciw wścieklicznie 10 osób /w 2020r. zaszczepiono 7 osób/.

Sprawcami pokąsań były: psy, koty i szczur.

Na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego znajduje się 1 poradnia chorób zakaźnych dla dzieci i dorosłych przy Samodzielnym Szpitalu Wojewódzkim im. M. Kopernika ul. Rakowska 15. Pacjenci umawiani są na konkretną datę i godzinę.

Grypa i zachorowania grypopodobne.

W roku 2021 – zgłoszono 3328 zachorowań na grypę i zachorowania grypopodobne, natomiast w roku 2020 - 14709 zachorowań.

W dalszym ciągu dla zachorowań na grypę prowadzony był nadzór epidemiologiczny Sentinel, polegający na zgłoszeniu zachorowania oraz pobraniu materiału od chorego do badań wirusologicznych przez wytypowaną placówkę.

Według WHO wyszczepialność dla osób powyżej 65 roku życia i osób z grup ryzyka powinna wynosić 75%. Szczepienia ochronne są najskuteczniejszą formą zapobiegania chorobom

zakaźnym. Zapobieganie chorobom poprzez szczepienia ochronne powinno się również znaleźć w planach Samorządowych Programów Zdrowotnych co pozwoli ograniczyć skutki medyczne, społeczne i ekonomiczne tych zachorowań.

Gruźlica

W 2021 roku zarejestrowano 8 /w 2020-13/ nowych zachorowań, których jest o 5 mniej w porównaniu do roku ubiegłego. W 5 przypadkach była to gruźlica prątkująca, w 3 przypadkach - nieprątkująca, nie wykazano przypadków gruźlicy poza płucnej.

Wszystkie osoby chore były objęte leczeniem szpitalnym i dalej pozostają w leczeniu ambulatoryjnym. Osoby z otoczenia chorych zostały objęte nadzorem lekarza rodzinnego. Nadzór lekarski specjalistyczny nad dziećmi jest utrudniony, ponieważ brak w mieście poradni p/ gruźliczej dla dzieci.

Choroby przenoszone drogą płciową

W 2021 roku zarejestrowano zachorowanie na:

- 1 przypadek kiły wczesnej /w 2020r.-1/.
- na zakażenie HIV – 4 /w 2020-0/. Zakażenia HIV wykryto w innych laboratoriach na terenie województwa łódzkiego.
- 1 przypadek zakażenia wywołany przez *Chlamydie* /w 2020 – 4/.

W 2021r. Oddział Laboratoryjny PSSE w Piotrkowie Trybunalskim wykonał 18 badań /w 2020r.- 18/ w kierunku zakażeń HIV. Nie wykryto żadnego zakażenia HIV z terenu miasta Piotrków Tryb.

Inne choroby zakaźne

W 2021r. zarejestrowano tyle samo zachorowań na zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone - 1 co w roku 2020r. – 1.

W 2021r. nie zarejestrowano zachorowań na:

- wirusowe zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne określone – 0/w 2020r -0/.
- boreliozę - 0 /w 2020r.-3/.
- bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne określone – 0 /w 2020r -2/
- różę - 0 /w 2020r.- 3/
- chorobę meningokokową inwazyjną – 0 /w 2020r. – 0/

Nie rejestrowano również zatruc grzybami i pestycydami.

Zapobiegając występowaniu chorób zakaźnych o wysokim odsetku śmiertelności lub wysokim odsetku ciężkich powikłań, prowadzone są szczepienia ochronne, zgodnie z obowiązującym Krajowym Programem Szczepień Ochronnych .

W 2021r. w mieście liczba osób uchylających się od szczepień ochronnych wynosi – 13 dzieci - 20 rodziców /w 2020r.- 6 dzieci/. Pod względem epidemiologicznym należy kontrolować stan zaszczepienia populacji ponieważ jeżeli spadnie poniżej 90% to wzrasta ryzyko powrotu i zwiększonej zachorowalności na niektóre choroby np. odrę czy krztusiec. Jeśli nastąpi wzrost liczby osób uchylających się od szczepień spowoduje, że w naszej populacji stan zaszczepienia spadnie poniżej 90% niosąc za sobą zagrożenie powrotu chorób, które zostały dawno wyeliminowane dzięki szczepieniom ochronnym.

W lutym 2021r. rozpoczęto od grup wysokiego ryzyka i w kolejnych miesiącach wprowadzono powszechne szczepienia ochronne przeciwko COVID-19 dla dorosłych. Następnie stopniowo wprowadzano możliwość zaszczepienia w grupie wiekowej 5-18 lat.

W 2021 r. na terenie podległym Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Piotrkowie Tryb. stwierdzono 16 Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych wyłącznie u osób dorosłych. Wszystkie NOP-y zakwalifikowano jako łagodne.

Podsumowanie:

1. Należy w dalszym ciągu podtrzymywać działania promujące szczepienia ochronne obowiązkowe oraz zalecane w celu całkowitego wyeliminowania osób sprzeciwiającym się szczepieniom ochronnym.
2. Należy podjąć wszelkie działania ułatwiające zaszczepienie jak największej liczby osób przeciwko COVID-19.
3. Natomiast należy wzmocnić działania zmierzające do podniesienia poziomu wszczepialności przeciw grypie, poprzez sfinansowanie tego szczepienia dla określonej grupy wiekowej. przez samorząd, w ramach planowania i realizowania Samorządowych Programów Zdrowotnych. Wyeliminuje to możliwość zachorowania w jednym czasie na gripę i COVID-19 tzw. reakcja krzyżowa.
4. Niezbędne jest dalsze kontynuowanie nadzoru epidemiologicznego nad zachorowaniami na choroby zakaźne, szybkie ich zgłaszanie i wykrywanie oraz prowadzenie działań prewencyjnych. W czasie epidemii działania prewencyjne dotyczą przede wszystkim przeciwdziałania rozprzestrzeniania się zachorowań na COVID-19.

Stan sanitarno-techniczny podmiotów leczniczych

W 2021 roku w mieście Piotrków Trybunalski nadzorowano 233 podmiotów wykonujących działalność leczniczą tj:

2 Szpitale, 2 Szpitale jednodniowe, 1 Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, 4 Zakłady Rehabilitacji Leczniczej i Medycyny Fizykalnej, 1 medyczne laboratorium diagnostyczne, 46 przychodni, w tym ambulatoria i poradnie, 177 prywatnych gabinetów lekarskich.

Ze względu na sytuację epidemiologiczną kontrole sanitarne odbywały się w miesiącach od maja do grudnia 2021r., placówki zostały skontrolowane zgodnie z harmonogramem kontroli. W okresie od stycznia do kwietnia 2021r. kontrole sanitarne nie zostały przeprowadzone ze względu na pogorszenie i dynamiczny wzrost zakażeń SARS CoV-2.

Kontrole sanitarne odbywały się przez okres od maja do grudnia 2021r. i w tych miesiącach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2021 roku przeprowadzono :

- 120 kontroli sanitarnych w podmiotach leczniczych,
- 48 kontroli wykonawstwa szczepień ochronnych.

Poniżej opisany stan dotyczy podmiotów leczniczych skontrolowanych w/w okresie.

Kontrola skuteczności procesów sterylizacji prowadzona jest wewnątrz przez placówki. Każdy pakiet przekazany do sterylizacji kontrolowany jest przy użyciu wskaźników chemicznych. Sterylizacja sprzętu, narzędzi medycznych, prowadzona była w autoklawach. Narzędzia do sterylizacji pakowane są w rękawy papierowo-foliowe i torebki papierowo – foliowe. Skuteczność procesów sterylizacji badana była wewnątrz przez placówki, przy użyciu wskaźników chemicznych. Autoklawy posiadają możliwość wydruku parametrów procesów sterylizacji. Istnieje możliwość powiązania procesu sterylizacji sprzętu z konkretnym pacjentem, który korzystał z tego sprzętu. Procesy sterylizacji kontrolowane są również przez wskaźniki biologiczne wykonywane przez laboratoria.

Na terenie miasta znajdują się 2 podmioty lecznicze, które posiadają wysłużone komory dezynfekcyjne, które odpowiadają kryteriom zawartym w Wydawnictwie Medycznym Państwowego Zakładu Higieny „Zasady wykonywania dezynfekcji komorowej i metod jej kontroli” świadczą to o spełnieniu wymagań określonych w art. 11 Ustawy z dnia

5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. /Dz. U. 2021. Poz. 1845/. Kontrola biologiczna komór dezynfekcyjnych jest poprawna.

W podmiotach leczniczych zabiegi dezynfekcyjne prowadzono przy użyciu właściwych środków dezynfekcyjnych. Personel tych placówek znał zasady wykonywania procesów dezynfekcji.

Odpady medyczne w podmiotach leczniczych są segregowane w miejscu ich powstawania.

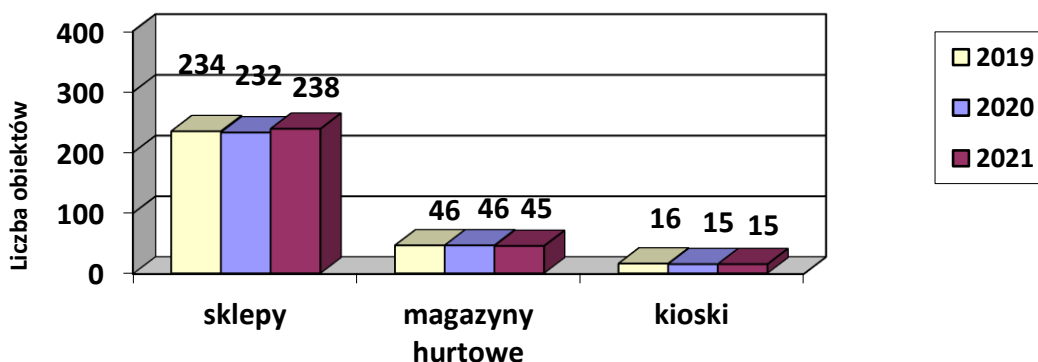
Do gromadzenia odpadów o ostrych końcówkach stosują bezpieczne pojemniki twardościenne jednorazowego użycia do pozostałych worki foliowe. Do czasu przekazania do spalenia odpady przechowywane są w specjalnie do tego celu przygotowanych pomieszczeniach. Następnie zabierane są do utylizacji przez wyspecjalizowane firmy. Prywatne gabinety lekarskie korzystają z przenośnych urządzeń chłodniczych w których odpady medyczne przechowywane są do czasu odbioru przez firmę utylizacyjną jednak nie dłużej niż 30 dni.

Ambulatoria, przychodnie i poradnie korzystają z bielizny jednorazowej i wielokrotnego użytku. Bielizna jednorazowa po kontakcie z pacjentem traktowana jest jako odpad medyczny. Prywatne gabinety lekarskie bieliznę wielokrotnego użytku piorą we własnym zakresie.

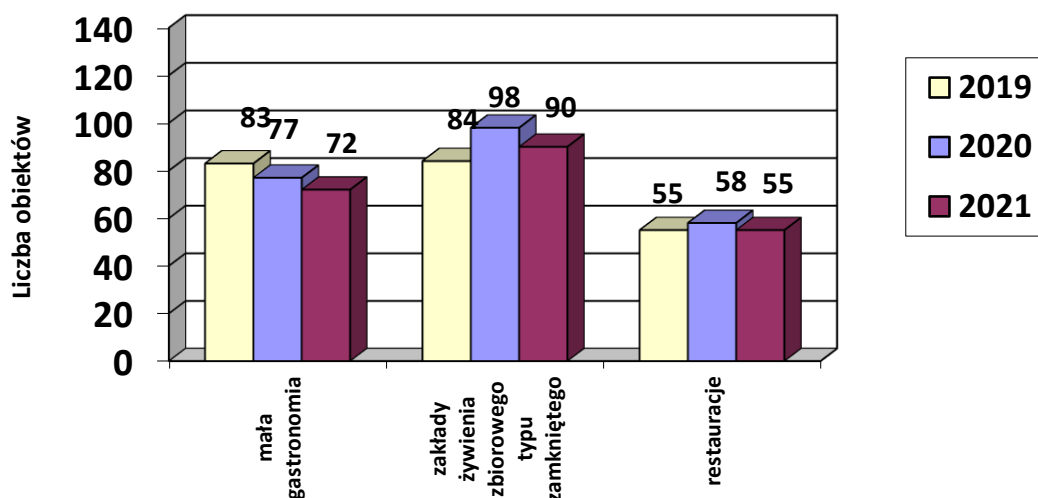
Sytuacja w zakresie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Pod nadzorem Sekcji Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Produktów Kosmetycznych w 2021 r. na terenie powiatu grodzkiego pozostawało **800** obiektów produkcji, obrotu żywnością i żywienia zbiorowego oraz obrotu i produkcji materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Struktura obiektów ulega nieznacznym wahaniom, co uwidaczniają przedstawione poniżej wykresy.

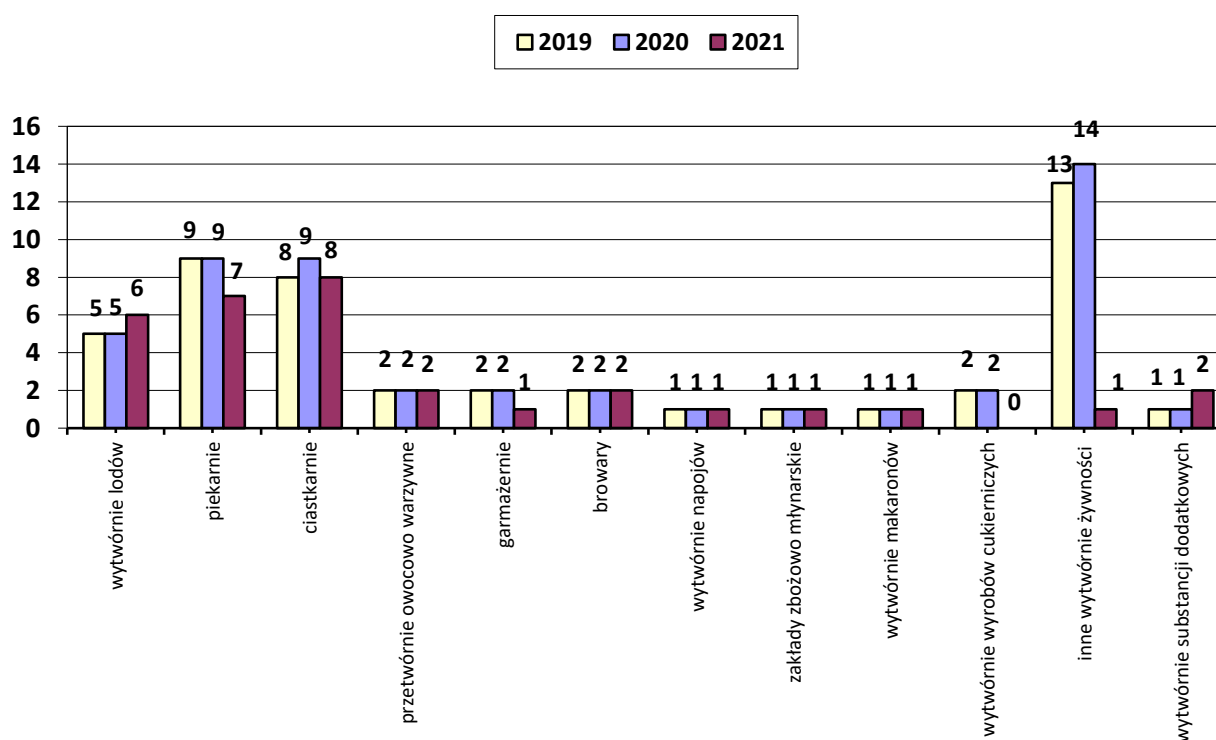
Liczba obiektów obrotu żywnością w roku 2019, 2020, 2021

Liczba obiektów żywienia zbiorowego w 2019, 2020, 2021

Zakłady produkcyjne w 2019, 2020, 2021

W wymienionych obiektach przeprowadzono w omawianym okresie **550** kontroli sanitarnych.

Podczas prowadzonych kontroli szczególną uwagę zwracano na:

- obiekty produkujące i wprowadzające do obrotu środki spożywcze nietrwałe mikrobiologicznie,
- przestrzeganie zasad opartych na procedurach systemu zapewnienia jakości HACCP oraz GHP/GMP w zakładach produkcji i obrotu żywnością,
- obiekty w których stwierdzano nieprawidłowości w latach ubiegłych,

- przestrzeganie zasad higieny w obrocie oraz w procesach produkcyjnych środków spożywczych,
- środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementy diety – warunki przechowywania, a szczególnie ich znakowanie,
- warunki produkcji i jakości zdrowotnej produktów kosmetycznych,
- materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością, ze szczególnym uwzględnieniem wyrobów ceramicznych w zakresie pisemnej deklaracji zgodności oraz kontroli wymagań dotyczących dobrej praktyki produkcyjnej,
- produkcję pierwotną żywności pochodzenia roślinnego;
- przestrzeganie aktualnych przepisów prawnych dotyczących występującego stanu epidemii.

W ramach kontroli granicznej jakości zdrowotnej środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2021 roku dokonano oceny ogółem 2205 partii produktów, w tym:

- 896 partii środków spożywczych.
  - 1309 partii materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.
- Nie pobierano do badań laboratoryjnych próbek środków spożywczych i materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Na podstawie kontroli dokumentacji, oględzin masy towarowej oraz badań organoleptycznych w magazynach, składach celnych, urzędzie celnym, w zakładzie u eksportera oceniono 896 partii środków spożywczych z importu i wysłanych do krajów trzecich oraz 1309 partii materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością z importu.

Nie wydawano decyzji zakazujących wprowadzenia do obrotu partii importowanych środków spożywczych i materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2021r. przeprowadzono ogółem 268 granicznych kontroli sanitarnych:

- 118 kontroli przeprowadzono w składach celnych i urzędzie celnym
- 80 kontroli w miejscu docelowego przeznaczenia (magazynie)
- 70 kontroli w zakładzie eksportera

Wydano 447 świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych przez środki spożywcze/wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością przekraczające granice, w tym:

- 164 świadectwa dot. środków spożywczych
- 283 świadectwa dotyczących wyrobów do kontaktu z żywnością.

Sporządzono 268 protokołów kontroli przywożonych z zagranicy /wywożonych za zagranicę partii produktów.

Wystawiono 169 decyzji płatniczych dot. importu i eksportu.

Ogółem do badań laboratoryjnych w **2021** roku pobrano **335** próbek, w tym:

- **4** próbki wyrobów do kontaktu z żywnością

Ogółem zakwestionowano **13** próbek.

Próbki żywności kwestionowano ze względu na :

- nieprawidłowe znakowanie - 12 próbek,
- zanieczyszczenia biologiczne, w tym szkodniki i ich pozostałości – 1 próbka.

Przedsiębiorcy podjęli działania mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Próbek kosmetyków i materiałów d/k z żywnością nie kwestionowano.

Za stwierdzone podczas kontroli sanitarnych uchybienia na terenie powiatu grodzkiego nałożono **23** grzywny w drodze mandatu karnego, na sumę 6300,00 zł. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba nakładanych mandatów uległa zwiększeniu.

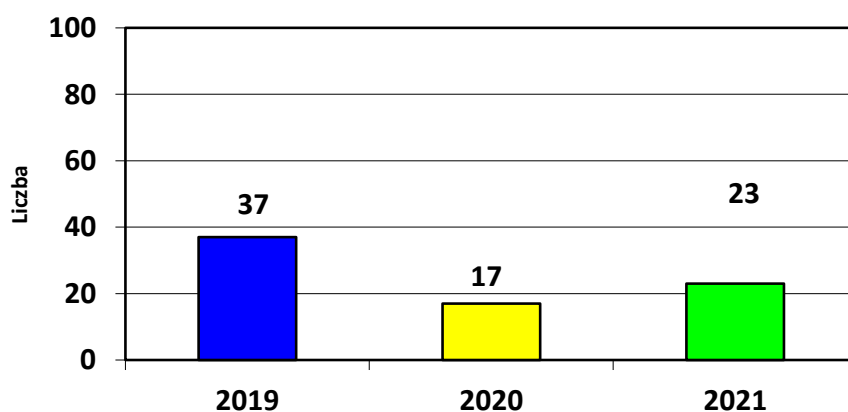
Karanie mandatowe stosowano m.in. za następujące uchybienia:

- nieprzestrzeganie procedur systemu HACCP i wymagań higienicznych;
- niewłaściwy zapis dokumentacji GHP/HACCP;

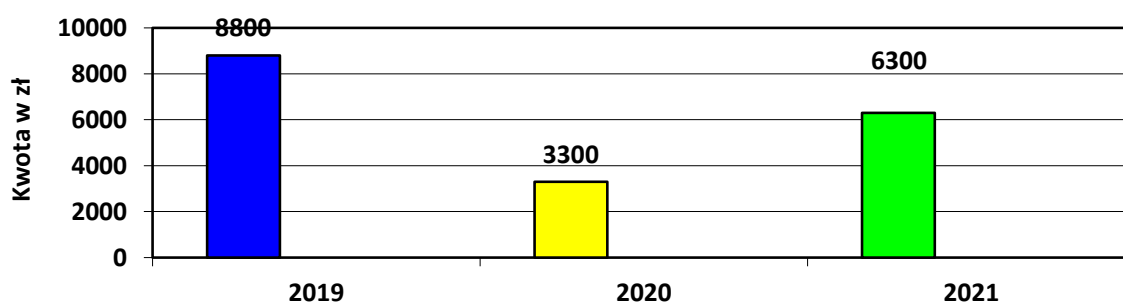
- niewłaściwy stan sanitarno-porządkowy pomieszczeń zakładu oraz stan techniczny wyposażenia;
- niewłaściwe przechowywanie produktów, w tym produktów wymagających przechowywania w chłodniach;
- brak orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych;
- brak śledzenia dostaw artykułów spożywczych;
- stwierdzenie w obrocie środków po terminie przydatności do spożycia/dacie minimalnej trwałości,
- brak segregacji masy towarowej.

Najwięcej grzywien w drodze mandatów karnych nałożono w sklepach spożywczych oraz zakładach żywienia zbiorowego otwartego.

Porównanie liczby nałożonych mandatów w roku 2019, 2020, 2021

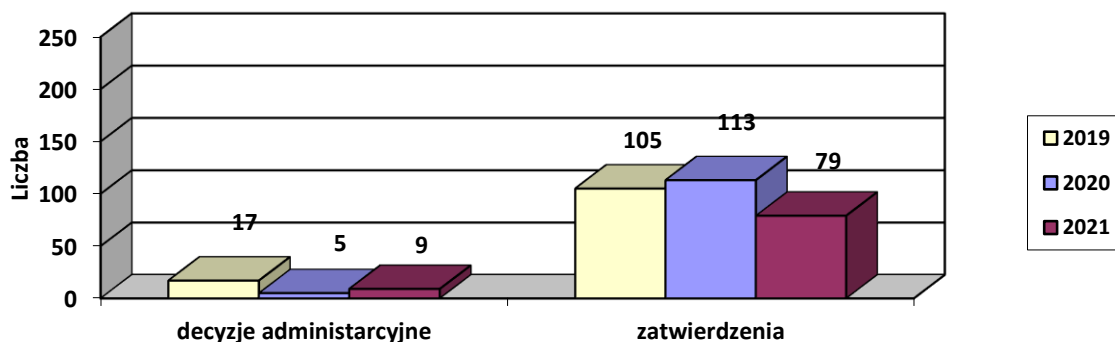
Kwota mandatów nałożonych w roku 2019, 2020, 2021

W roku 2021 wydano 9 decyzji administracyjnych nakazujących, które dotyczyły niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń, urządzeń, sprzętu i wyposażenia w zakładach w tym 3 zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego, 2 w zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego, 1 w garmazerni, 1 w magazynie hurtowym, 1 w sklepie spożywczym i 1 w innym zakładzie obrotu żywnością. Większość wydawanych decyzji wykonywana była w terminie.

Do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego skierowano **3** wnioski o nałożenie kary pieniężnej w tym **2** dla innych obiektów obrotu, **1** dla stołówki w przedszkolu. Wnioski kierowano m. in. za prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z posiadanym zatwierdzeniem, działalność bez złożenia wniosku o wpis lub/i zatwierdzenie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS, nieprawidłowości w oznakowaniu. Ponadto wydano **79** decyzji zatwierdzających działalność – zgodnie z Ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2020r. poz. 2021 z późn.zm.).

Liczba decyzji wydanych w roku 2019, 2020, 2021

W 2021r., nie zgłaszano **zbiorowych zatruc pokarmowych** na terenie powiatu grodzkiego. **W 2021 r.** na terenie powiatu grodzkiego zarejestrowano i rozpatrzono **45** interwencji. Interwencji zasadnych było **12** (co stanowi 26,67%).

W przypadku interwencji zasadnych podczas kontroli stwierdzano najczęściej:

- niewłaściwe cech organoleptycznych oraz jakości zdrowotnej produktów żywnościowych
- niewłaściwe przechowywanie żywności,
- zaniżony stan sanitarno-porządkowy,
- obecność w obrocie środków po upływie terminu przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości.

Konsumenci najczęściej składali interwencje dot. nieprawidłowości w sklepach spożywczych oraz zakładach żywienia zbiorowego otwartego.

Osoby składające interwencje z podaniem danych kontaktowych otrzymały pisemne odpowiedzi w tym również telefonicznie i pocztą elektroniczną.

W przypadkach interwencji zasadnych zastosowano **karanie mandatowe – nałożono 8** mandatów **na sumę 2300,00 zł., oraz 1 mandat w wysokości 100 zł., za stwierdzone nieprawidłowości inne niż te zawarte w złożonej interwencji.**

Nie kierowano wniosków do sądu i zawiadomień do prokuratury, skierowano 2 wnioski o nałożenie kary pieniężnej do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Właściciele nowo otwartych obiektów są informowani o obowiązku wprowadzenia w swoim obiekcie zasad systemu HACCP, który wynika z ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2020r. poz. 2021 z późn.zm.) oraz wprost z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 178/2002 a także Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 852/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1 z późn. zmianami). Poprawność przestrzegania powyższego jest na bieżąco monitorowana podczas każdej kontroli sanitarnej.

W roku 2021 w ramach systemu wczesnego ostrzeżenia o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt – RASFF, podjęto działania w przypadku 69

zgłoszonych powiadomień, w tym 45 to powiadomienia alarmowe i 24 powiadomienia informacyjne. Ponadto odnotowano 6 powiadomień o niezgodności dotyczących m.in. fałszowania żywności. Na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piotrkowie Tryb. przeprowadzono ogółem 73 kontrole sanitarne w ramach systemu RASFF, ponadto w związku z obecną sytuacją epidemiologiczną część czynności kontrolnych zostało zrealizowanych za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności, w tym przez telefon.

**W roku sprawozdawczym 2021 prowadzono współpracę z następującymi jednostkami:
WSPÓLPRACA Z INSPEKCJĄ WETERYNARYJNĄ**

W 2021 roku współpraca z Inspekcją Weterynaryjną prowadzona była w oparciu o Porozumienie z dnia 16 listopada 2018 roku o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej zawarte pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Piotrkowie Tryb i Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Piotrkowie Tryb.

W roku 2021 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piotrkowie Trybunalskim w związku z pismem Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 09.02.2021r. znak ŁPWIS.NS.E.9011.1.39.2020.AS przekazywał informacje do organów Inspekcji Weterynaryjnej o wykryciu przypadków COVID-19 u osób, które świadczyły pracę w zakładach produkujących produkty pochodzenia zwierzęcego.

Kontrole akcyjne z udziałem przedstawicieli Inspekcji Weterynaryjnej z własnej inicjatywy.

W roku sprawozdawczym 2021 nie przeprowadzano wspólnych kontroli akcyjnych.

Kontrole doraźne z udziałem przedstawicieli Inspekcji Weterynaryjnej w związku z interwencjami dot. niewłaściwej jakości zdrowotnej produktów pochodzenia zwierzęcego, nieprawidłowych warunków przechowywania w/w środków, braku stosownej dokumentacji wymaganej przepisami weterynaryjnymi.

W roku sprawozdawczym 2021 nie przeprowadzano wspólnych kontroli w związku z interwencjami.

Ponadto:

- zawiadomieniem z dnia 09.02.2021r. przekazano do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Warszawie postanowienie przekazujące sprawę do załatwienia zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową dot. nieprawidłowości w oznakowaniu próbki żywności pn. „Miód nektarowy akacjowy”,
- w dniu 08.06.2021r. otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Piotrkowie Tryb. powiadomienie o stwierdzeniu wystąpienia Salmonella – Enteritidis w fermie kur niosek;
- w dniu 07.06.2021r. otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Piotrkowie Tryb. powiadomienie o stwierdzeniu wystąpienia Salmonella – Enteritidis w fermie brojlerów;
- w dniu 7 i 8 czerwca 2021r. otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Piotrkowie Tryb. informację dot. transportu mięsa wieprzowego pozyskanego ze zwierząt, w których siedzibie stada stwierdzono ognisko wirusa ASF;
- w dniu 20 lipca 2021r. otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Piotrkowie Tryb. informację dot. transportu mięsa drobiowego pozyskanego ze zwierząt utrzymywanych w obszarze zapowietrzonym;
- zawiadomieniem z dnia 07.10.2021r. przekazano do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Sokołowie Podlaskim postanowienie przekazujące sprawę zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową dot. nieprawidłowości w oznakowaniu próbki żywności pn. „Boczek wędzony parzony”.

Kontrole wspólne dotyczące legalności pochodzenia mięsa i produktów mięsnych oraz przestrzegania wymagań sanitarno-weterynaryjnych przy ich wprowadzaniu do obrotu na terenie targowisk, hal targowych i bazarów.

W roku sprawozdawczym 2021 nie przeprowadzono wspólnych kontroli akcyjnych dot. zwrócenia szczególnej uwagi podczas kontroli na możliwość wystąpienia nielegalnej sprzedaży mięsa oraz produktów z mięsa wieprzowego lub dzików, pochodzących z państw, na terenie których wystąpił afrykański pomór świń.

Przekazywanie Inspekcji Weterynaryjnej informacji o stwierdzonych w wyniku kontroli sanitarnych nieprawidłowościach w zakresie nadzoru nad odpadami kuchennymi i cateringowymi.

W roku 2021 nie stwierdzono nieprawidłowości w usuwaniu odpadów kuchennych w zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego i zamkniętego oraz w obiektach pozostających pod wspólnym nadzorem w zakładach handlu detalicznego i hurtowego. Odpady przekazywane są do firm utylizacyjnych.

Współpraca w ramach systemu RASFF

Podejmowane były również działania wynikające z systemu RASFF. Dotyczyły one jedenastu powiadomień w sprawach środków pochodzenia zwierzęcego – szczegółowe informacje w tym zakresie zawarte w pkt. XV sprawozdania – Działania w zakresie funkcjonowania systemu RASFF.

Przekazywanie list zakładów nadzorowanych przez PIS i WIS.

Zgodnie z zawartym porozumieniem 2 razy w roku były uzgodnione i podpisane przez obie strony listy zakładów produkujących lub przechowujących środki spożywcze pozostających pod wspólnym nadzorem oraz listy zakładów produkujących lub przechowujących środki spożywcze, które produkują lub wprowadzają na rynek pasze lub materiały paszowe dla zwierząt. Pozostałe listy zakładów dotyczące m. in. pośrednictwa w sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną są wzajemnie przekazywane.

Inne działania

Przeprowadzono 3 kontrole obiektów pozostających pod wspólnym nadzorem PIS i WIS, wynikające z wcześniejszych ustaleń z WIS:

- Sklep mięsny p. Daniel Lula w Wolborzu ul. Pl. Jagiełły 11; (kontrola z dnia 26.10.21r.)
- Chłodnia Niechcice sp. z o.o. w Niechcicach ul. Sportowa 2 ; (kontrola z dnia 28.10.21r.)
- Mroźnia Składowa Zakłady Drobiarskie Drob - Bogs, Kaleń, 97-320 Wolbórz; (kontrola z dn. 26.10.21r.),
- Sala bankietowa A. Radzikowska, ul. Modrzewskiego 78, Wolbórz; (kontrola 26.10.21r.)

Podczas wspólnie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

WSPÓLPRACA Z POLICJĄ

W związku z obecną sytuacją epidemiologiczną sprawdzono przy współudziale przedstawicieli Komendy Policji. realizację przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

WSPÓLPRACA Z WOJEWÓDZKIM INSPEKTOREM JAKOŚCI HANDLOWEJ ARTYKUŁÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH W ŁODZI

Przekazano zawiadomienie dotyczące ustalenia producenta produktu Laktofem, Puwer Laktofem i jego oznakowania.

WSPÓŁPRACA Z INSPEKCJĄ OCHRONY ŚRODOWISKA

Przeprowadzono wspólnie 1 kontrolę gospodarstwa rolnego w ramach „Planu działania na 2021 rok dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego wynikającego z porozumienia o współdziałaniu inspekcji - PIS, PIOR i N, IJHAR-S. IOŚ w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej”.

W toku działań nie pobrano próbek warzyw do badań laboratoryjnych.

WSPÓŁPRACA Z NADZOREM FARMACEUTYCZNYM

W roku sprawozdawczym 2021 za pośrednictwem Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego przekazano do Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego:

- decyzję nr 11/2021 z dnia 04.10.2021r., o czasowym wstrzymaniu wprowadzania do obrotu handlowego preparatu pn. „Witamina B12 Puwer - kapsułki”, zawierający 500 µg witaminy B12 w postaci cyjanokobalaminy,

- decyzję nr 14/2021 z dnia 29.11.2021r., o czasowym wstrzymaniu wprowadzania do obrotu handlowego preparatu pn. „Ginkgo Plus Forte”, w postaci tabletek, zawierający 110 mg suchego ekstraktu z liści miłorzębu dwuklapowego (Ginkgo biloba),

- decyzję nr 18/2021 z dnia 21.12.2021r., o czasowym wstrzymaniu wprowadzania do obrotu handlowego preparatu pn. „Biotyna Premium Plus” – tabletki, z uwagi na deklarowaną przez przedsiębiorcę zawartość cynku na poziomie 20 mg w zalecanej do spożycia dziennej porcji produktu.

Podsumowując należy stwierdzić, że stan sanitarny ogółu nadzorowanych obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku w roku 2021 utrzymał się na dobrym poziomie. Dominowały obiekty spełniające wymagania sanitarno-higieniczne.

Sytuacja w zakresie nadzoru nad jakością wody i warunkami higieny środowiska

Głównymi kierunkami działań Sekcji Higieny Komunalnej PSSE w Piotrkowie Tryb. było prowadzenie monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody w miejscu wykorzystywanym do kąpieli i na pływalniach oraz nadzór nad obiektami użyteczności publicznej.

W 2021 r. nadzorem objęto 374 obiekty. W ramach prowadzonej działalności nadzorowej na terenie powiatu skontrolowano 154 obiekty. Ponadto kontrolowano przestrzeganie aktualnych ograniczeń i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii SARS-CoV-2 w obiektach będących pod nadzorem Sekcji jak również w obiektach nadzorowanych przez pozostałe komórki organizacyjne PSSE w Piotrowie Trybunalskim.

Działalność informacyjna dla potrzeb administracji samorządowej oraz społeczeństwa dotyczyła:

- przygotowywania ocen stanu sanitarnego powiatu z uwzględnieniem czynników środowiskowych,
- przygotowywania ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i do kąpieli,
- wystąpień w lokalnych mediach związanych z przekazem informacji żądanych lub wynikających z zapotrzebowania społecznego.

Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia oraz na pływalniach i w kąpielisku prowadzony był zgodnie z przepisami.

Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia

Nadzorem sanitarnym objęto 2 wodociągi zaopatrujące w wodę do spożycia mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego oraz 4 wodociągi lokalne (wodociąg Aresztu Śledczego, wodociąg firmy „Sulimar”, wodociąg firmy „Nowalijka”, wodociąg Samodzielnego Szpitala Wojewódzkiego ul. Rakowska 15).

We wszystkich wodociągach woda ujmowana ze studni głębinowych wymaga uzdatniania ze względu na zawartość żelaza, manganu, mętność, barwę i zapach. Uzdatnianie polega na filtracji wody przez złoża filtracyjne.

Na ujęciach zapewnione są chloratory w celu dozowania środka dezynfekcyjnego przy wystąpieniu zanieczyszczenia bakteriologicznego. W żadnym wodociągu nie chloruje się wody w sposób ciągły. Na ujęciu przy ul. Wojska Polskiego 205 do uzdatniania wody stosuje się promieniowanie UV.

Stan sanitarno-techniczny urządzeń dobry. Wydano 36 ocen o przydatności wody do spożycia. W ocenie rocznej jakość wody w wodociągach odpowiadała wymaganiom.

Kąpielisko

W 2021 roku mieszkańcy korzystali z wyznaczonego kąpieliska „Słoneczko” na zbiorniku „Bugaj” w Piotrkowie Tryb. Woda badana była przed uruchomieniem oraz w trakcie sezonu w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez organizatora oraz w ramach kontroli urzędowej.

Wydano 7 ocen dotyczących wody do kąpieli. O przydatności wody do kąpieli informowano społeczeństwo poprzez środki masowego przekazu, stronę internetową PSSE oraz Serwis Kąpieliskowy GIS (sk.gis.gov.pl).

Pływalnie

W 2021 r. nadzorowano 2 kryte pływalnie w Piotrkowie Tryb.: przy ul. Próchnika 8/12 i ul. Belzackiej 106. Zarządca obiektu prowadził kontrole wewnętrznej jakości wody. Ze względu na trwający stan epidemii SARS-CoV-2 i związane z nim obostrzenia i rygory sanitarne obiekty funkcjonowały w reżymie sanitarnym.

Obiekty użyteczności publicznej

Stałym nadzorem objęto takie obiekty jak: ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, podmioty lecznicze, noclegownia, hotele, obiekty hotelarskie, pokoje gościnne, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, fryzjersko-kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej, dworce, tereny rekreacyjne, cmentarze, apteki, stacje paliw, areszt, zakłady posiadające środki transportu publicznego i zakłady pogrzebowe.

Nadzór sprawowano nad 331 obiektami.

Decyzji w sprawie stanu sanitarno-technicznego obiektów użyteczności publicznej nie wydawano.

W dwóch szpitalach, zakładzie rehabilitacji leczniczej, areszcie, internacie oraz domu dziecka dokonano oceny instalacji wody ciepłej pod względem skolonizowania bakteriami z rodzaju Legionella sp.

W obu szpitalach znajdujących się na terenie Miasta w badaniach urzędowych stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii Legionella sp. w ciepłej wodzie użytkowej, co spowodowało wydanie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego decyzji administracyjnych. Po podjętych przez zarządców obiektów działaniach naprawczych uzyskano w styczniu 2022 r. pozytywne wyniki badań, co spowodowało zakończenie postępowania administracyjnego. Zarządcy obiektów zostali zobowiązani do wykonania dodatkowych badań wody ciepłej w ramach kontroli wewnętrznej.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu oraz inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu

W 2021 roku nadzór sprawowano nad 172 zakładami.

Skontrolowane zakłady oceniono jako dobre. W związku z ustawą z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium skontrolowano wszystkie zakłady, w których są dostępne takie usługi. Wszystkie spełniały wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 roku w sprawie umieszczania informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18. roku życia oraz treści informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium.

Hotele i obiekty hotelarskie

Nadzorem objęto 16 obiektów, w tym 7 hoteli posiadających kategoryzację. Pozostałe obiekty to: obiekty hotelarskie nie posiadające kategoryzacji i pokoje gościnne.

Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych obiektów dobry.

Dworce

Nadzór sprawowano nad dworcami – PKP i PKS oraz stacją kolejową w Piotrkowie Tryb.
Dworzec kolejowy i perony oraz budynek są w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

Teren Dworca PKS jest zarządzany przez Starostwo Powiatowe w Piotrkowie Trybunalskim.

Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

W 2021 roku sprawowano nadzór nad 3 zakładami pogrzebowymi, dwoma domami przedpogrzebowym (w tym jedno z prosektorium) i 3 cmentarzami.

Uchybień w zakresie stanu sanitarno-technicznego nie stwierdzono.

Wydano 14 postanowień w sprawie sprowadzenia zwłok / szczątków ludzkich z zagranicy.

Interwencje mieszkańców

W 2021 roku rozpatrzono 31 interwencji.

Interwencje dotyczyły: przestrzegania obowiązujących przepisów związanych ze stanem pandemii wirusa SARS-CoV-2, stanu czystości nieruchomości i mieszkań oraz uciążliwości powodowanych przez niewłaściwe użytkowanie lokali mieszkalnych, dokarmiania gołębi, wystąpienia awarii kanalizacji w budynkach wielorodzinnych. Interwencje w sprawach nie należących do właściwości Inspekcji Sanitarnej przesłano do załatwienia właściwym organom, pozostałe załatwiono zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

Podsumowanie

1. Mieszkańcy Piotrkowa Trybunalskiego zaopatrywani są w wodę nadającą się do spożycia o jakości zgodnej z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia.
2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził zastrzeżeń.
3. Do czasu ustania epidemii SARS-CoV-2 należy przestrzegać aktualnych zakazów, nakazów oraz zaleceń wydawanych przez Radę Ministrów, Ministra Zdrowia oraz Inspekcję Sanitarną.

Sytuacja w zakresie nadzoru nad warunkami pracy w zakładach pracy

W 2021 roku na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego nadzorem objęto 253 zakłady pracy i podmioty wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny.

Skontrolowano 44 zakłady, w których przeprowadzono 50 kontroli w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy obejmujące m.in.:

- posiadanie aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia/chemicznych i fizycznych/ występujących na stanowiskach pracy,
- prowadzenia rejestrów badań i pomiarów,
- opracowania oceny ryzyka zawodowego,
- informowania pracowników o istniejącym ryzyku, zagrożeniach na danym stanowisku pracy i zmniejszanie tych zagrożeń poprzez rozwiązania techniczne, organizacyjne oraz stosowanie środków ochrony zbiorowej i indywidualnej,
- realizację obowiązków wynikających z ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach przez podmioty stosujące i wprowadzające je do obrotu ,
- realizację obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- realizację obowiązków przy wprowadzaniu do obrotu produktów biobójczych,
- realizację wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników chemicznych w tym o działaniu rakotwórczym, czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki,
- realizacji obowiązków nałożonych na pracodawcę zatrudniającego pracowników w warunkach narażenia na hałas i drgania mechaniczne.

Ponadto roku we wszystkich kontrolowanych podmiotach sprawdzano realizację przepisów wprowadzonych w związku z ogłoszonym stanem epidemii .

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono uchybienia w 8 zakładach pracy w stosunku do których PPIS w Piotrkowie Trybunalskim wszczął postępowanie administracyjne i wydał 9 decyzji zawierających nakazy dotyczące m. in.:

- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy,
- dokonania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy oraz zapoznać z nią pracowników,
- zaprowadzenia rejestrów badań i kart pomiarów czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy,
- zaprowadzenia rejestru prac, których wykonanie powoduje konieczność pozostawiania w kontakcie z procesem technologicznym, w którym dochodzi do uwalniania czynników o działaniu rakotwórczym,
- zaprowadzenia rejestru pracowników narażonych na działanie procesu technologicznego, w którym dochodzi do uwalniania czynników o działaniu rakotwórczym,
- przesłania do WSSE w Łodzi informacji o czynnikach rakotwórczych występujących w środowisku prac
- doprowadzenia poziomu hałasu występującego w środowisku pracy do obowiązujących norm.

W 2021 roku zgłoszono 6 podejrzeń chorób zawodowych. W wyniku prowadzonych postępowań w 2021r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piotrkowie Trybunalskim wydał 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz nie wydał decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W ramach działań edukacyjnych w 2021r. podczas kontroli przeprowadzanych w zakładach pracy:

- kontynuowano działania edukacyjne w zakresie środków zastępczych: przekazywano ulotki „Dopalacze to śmierć” oraz informację opracowaną przez WSSE Łódź Oddział Nadzoru Higieny Pracy o zagrożeniach jakie niesie zażywanie środków zastępczych z prośbą o przekazanie pracownikom podczas szkoleń bhp, umieszczenie ulotek na tablicach ogłoszeń i

monitorach ekranowych;

- w związku z panującą pandemią wirusa SARS-CoV-2 powodującego chorobę Covid-19 przekazano prezentację multimedialną z zakresu podstawowych informacji na temat szczepienia przeciw COVID-19 z prośbą o rozpowszechnienie tego tematu w zakładzie pracy i zachęcanie pracowników do przystąpienia do szczepień.

Podsumowanie

W 2021r. w kontrolowanych zakładach pracy stosujących i podmiotach wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny stwierdzono 1 uchybienie w realizacji wymogów obowiązujących w tym zakresie – brak karty charakterystyki stosowanego produktu. Pozostali pracodawcy posiadają aktualne spisy i karty charakterystyk stosowanych i wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych, informują pracowników o zagrożeniach wynikających z ich stosowania, zapewniają w tym zakresie zarówno zbiorowe jak i indywidualne środki ochrony. Nie stwierdzono wprowadzania do obrotu produktów biobójczych bez aktualnego pozwolenia na obrót.

W zakresie narażenia pracowników na działanie hałasu na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy ograniczają narażenie pracowników na hałas ponadnormatywny poprzez zapewnienie indywidualnych ochron słuchu oraz zmiany organizacyjno – techniczne na stanowiskach pracy. Pracownicy zatrudnieni w narażeniu na hałas w zakresie badań profilaktycznych wykonują badania audiometryczne celem wczesnego wykrycia uszkodzenia narządu słuchu i podjęcia działań w zakresie ochrony zdrowia.

Sytuacja w zakresie nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania oraz higieny wypoczynku i rekreacji

W 2021 roku na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego przeprowadzono 96 kontroli w 79 zakładach nauczania, wychowania, opieki i wypoczynku.

► **Stan sanitarno – higieniczny i techniczny** w grupie skontrolowanych zakładów wymaga dalszej poprawy warunków, działań naprawczych /realizacji decyzji PIS/ w 1 szkole podstawowej i 2 zespołach szkół ponadpodstawowych.

W b.r. uzyskano poprawę warunków pobytu w 1 przedszkolu, 3 szkołach podstawowych, 1 zespole szkół ponadpodstawowych, 1 placówce wsparcia dziennego.

► **Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych** nie są spełnione w 6 skontrolowanych placówkach t.j. 1 szkole podstawowej, 3 liceach ogólnokształcących, 2 zespołach szkół ponadpodstawowych.

► **Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego** jest niewystarczająca w 9 ogółem: w 4 szkołach podstawowych, 2 technikach, 1 szkole branżowej, 2 liceach ogólnokształcących; brak warunków w 4 skontrolowanych placówkach: w 2 szkołach podstawowych, 1 liceum ogólnokształcącym, 1 technikum.

Do ćwiczeń programowych wykorzystywany jest korytarz szkolny i inne obiekty sportowe tj. sale i hale sportowe, baseny, boiska.

► **Ergonomia i higiena nauczania:**

- **rozkład zajęć lekcyjnych** oceniono we wszystkich skontrolowanych szkołach, stwierdzono nieprawidłowości w zakresie higieny procesu nauczania w 3 szkołach podstawowych, w tym 2 dwuzmianowych, 1 jednozmianowej/ – wydano zalecenia terminowe; nieprawidłowości dotyczyły głównie przekroczenia liczby godzin lekcyjnych

między kolejnymi dniami tygodnia o ponad 1 godzinę oraz pory rozpoczynania zajęć z różnicą powyżej 1 godziny;

- **meble edukacyjne** poddano ocenie w 5 placówkach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii.

- brak miejsc na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN występuje w 2 zespołach szkół ponadpodstawowych.

► **Warunki pobytu dzieci i młodzieży** nie są zadowalające w 3 skontrolowanych zakładach z powodu zagęszczenia /1 przedszkole, 2 szkoły podstawowe/.

► **Profilaktyczna opieka medyczna** – brak własnych gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w 5 szkołach podstawowych niepublicznych.

Opieka pielęgniarska nad uczniami w szkołach podstawowych realizowana jest głównie zadaniowo, brak w 1 szkole podstawowej publicznej i w 5 szkołach podstawowych niepublicznych.

Profilaktyka pedikulozy w szkołach nie jest prowadzona systematycznie.

W przypadku zgłaszania zawieszania przez rodziców są podejmowane działania przez pielęgniarki, /które wyrażą zgodę/, pedagogów szkolnych, wychowawców klas i dyrektorów szkół.

► **Zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie COVID-19**

Pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzali ocenę w zakresie opracowania i stosowania procedur przeciwepidemicznych w dobie COVID-19, stosownie do Wytycznych MEiN, MZ i GIS, jak również realizację przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2021r. poz. 861 z późn.zm.) we wszystkich skontrolowanych zakładach nauczania, wychowania, opieki i wypoczynku.

Wydawane były opinie o zawieszeniu zajęć i zmianie trybu nauczania w szkołach i przedszkolach. Przeprowadzono wywiady i oceniano sytuację epidemiologiczną w każdej ze zgłoszonych placówek, w której wystąpił pozytywny przypadek SARS-CoV-2.

W 2021r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piotrkowie Trybunalskim rozpatrzył ogółem 119 wniosków dyrektorów placówek, które zaopiniował pozytywnie.

Podsumowanie

Warunki pobytu w zakładach nauczania i wychowania wymagają dalszej poprawy w zakresie:

- stanu sanitarno-higienicznego i technicznego,
- wyposażenia placówek w certyfikowane meble edukacyjne i sprzęt sportowy,
- zapewnienia prawidłowych warunków do realizacji wychowania fizycznego,
- higieny procesu nauczania.

Działalność oświatowo-zdrowotna

Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w 2021 roku wdrażała do realizacji i koordynowała programy edukacyjne i działania profilaktyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego. Najważniejsze to:

1. **„Trzymaj Formę!”** – celem programu było zwiększenie aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży oraz wprowadzenie nawyku prawidłowego odżywiania dostosowanego do zapotrzebowania młodego organizmu. Program skierowany był do uczniów klas V-VIII wybranych szkół podstawowych. Do programu z terenu miasta zgłosiło się 7 szkół.

Programem objęto 1276 uczniów i 949 rodziców. Wszystkie szkoły przesyłały sprawozdania do ogólnopolskiej centrali programu w Warszawie. Programu nie wizytowano z uwagi na pandemię.

2. **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”** - celem programu jest kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród dzieci poprzez stosowanie zbilansowanej i urozmaiconej diety przy wykorzystaniu niskoprzetworzonej i ekologicznej żywności oraz przestrzeganie właściwych nawyków w zakresie higieny. Odbiorcami programu są dzieci przedszkolne w wieku 5-6 lat i ich rodzice i opiekunowie. Do programu przystąpiło 8 przedszkoli z terenu miasta. Programem objęto 172 przedszkolaków i 85 rodziców.

3. **„Profilaktyka zakażeń HIV/AIDS** – celem programu było promowanie wśród młodzieży zachowań i postaw bezpiecznych w profilaktyce HIV/AIDS. Program skierowany był do uczniów VIII klas szkół podstawowych. W roku szkolnym 2020/2021 realizowało go 11 szkół wśród 491 uczniów i 187 rodziców. Młodzież realizująca program brała udział w konkursie plastycznym na najlepszy plakat pt. „Młodzi o HIV i AIDS”, który pomimo panującej epidemii został zrealizowany. I miejsce w konkursie zajął uczeń Szkoły Podstawowej Nr 2 w Piotrkowie Trybunalskim Jan Gemel, nagrodę wręczono na obchodach Światowego Dnia AIDS w Szkole Podstawowej w Gomulinie. Program uzyskał wsparcie Krajowego Centrum ds. AIDS w Warszawie.

4. **Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu”**

Jego celem było podniesienie świadomości całego społeczeństwa w zakresie skutków palenia tytoniu czynnego i biernego. W ramach POZNPT realizowano:

- **Program „Czyste powietrze wokół nas”**- celem był wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz uwrażliwienie dzieci na szkodliwość dymu tytoniowego i zwiększenie ich umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy dorośli przy nich palą tytoń. Adresatami programu były dzieci 5 i 6 letnie oraz ich rodzice. W roku szkolnym 2020/2021 w programie uczestniczyło 555 dzieci oraz 188 rodziców z 17 placówek nauczania i wychowania. Zwizytowano 5 przedszkoli z terenu miasta Piotrkowa Tryb.

- **„Bieg po zdrowie”** - głównym celem programu było zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Treści programu są źródłem rzetelnej wiedzy na temat problematyki palenia tytoniu. Adresatami programu byli uczniowie klas IV szkół podstawowych i ich rodzice. W roku szkolnym 2020/2021 do programu przystąpiły 3 szkoły z terenu miasta. W zajęciach, które składają się na program uczestniczyło 144 uczniów. O programie poinformowano 144 rodziców, którzy włączyli się do realizacji poprzez nadzór nad swoimi dziećmi w tematyce programu.

- **Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu i Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia.**

W roku 2021 z uwagi na epidemię koronawirusa SARS-CoV-2 nie zostały podjęte działania akcyjne połączone z edukacją, nie zorganizowano również Punktu Konsultacyjnego. Działania w zakresie obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia zostały ograniczone do umieszczenia informacji tematycznej na stronie Internetowej PSSE w Piotrkowie Tryb., Facebook-a oraz przekazania jej do lokalnych mediów.

5. **Program edukacyjny „ARS – czyli jak dbać o miłość”**

W 2020/2021 roku odbyła się VIII edycja programu edukacyjnego „ARS – czyli jak dbać o miłość”, którego celem było obniżenie wśród uczniów tendencji do stosowania środków psychoaktywnych poprzez poprawę wiedzy dotyczącą ich wpływu na zdrowie. Adresatami programu byli uczniowie szkół ponadpodstawowych i ich rodzice. Do programu w roku

szkolnym 2020/2021 przystąpiło 5 szkół. W programie uczestniczyło 636 uczniów i 151 rodziców. Wizytacje przeprowadzono w 2 szkołach.

6. Wojewódzka Kampania Edukacyjna „Dopalaczom mówimy STOP – wybieramy zdrowie”

Kampania skierowana była do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych. Jej celem było obniżenie wśród uczniów tendencji do podejmowania ryzykownych zachowań generowanych przez grupę rówieśniczą.

W roku szkolnym 2020/2021 Kampanię realizowało 9 szkół podstawowych z terenu miasta. Objęto nią 1094 uczniów i 338 rodziców. Każda ze szkół otrzymała pomoce dydaktyczne niezbędne do zajęć z uczniami i rodzicami.

7. Program edukacyjny „Podstępne WZW”

Program jest skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Ma na celu podniesienie wiedzy z zakresu rozpoznawania i unikania sytuacji narażenia na zakażenia wirusem HBV i HCV i podejmowanie działań profilaktycznych. W mieście program realizowały 2 szkoły, ogółem 332 uczniów. Z uwagi na pandemię rodzice nie brali udziału w programie.

8. Program edukacyjny „Znamie! Znam Je?”

Celem programu była popularyzacja wiedzy z zakresu profilaktyki i czynników ryzyka czerniaka. Program obejmował swym zasięgiem 2 szkoły ponadpodstawowe. W edycji wzięło udział 332 uczniów z klas I – IV. Z uwagi na pandemię rodzice nie brali udziału w programie.

9. Ogólnopolski program edukacyjny „Wybierz Życie. Pierwszy Krok”.

W 2021 roku została przeprowadzona pierwsza edycja programu edukacyjnego „Wybierz Życie. Pierwszy Krok”, którego głównym inicjatorem jest fundacja MSD Chrońmy Zdrowie. Program został skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych klas I, zarówno do dziewcząt jak i do chłopców. Obejmuje swym zasięgiem również rodziców. Celem programu było zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w powstawaniu nowotworu. Do programu na terenie miasta Piotrkowa Tryb. przystąpiły 4 szkoły ponadpodstawowe, wzięło w nim udział 531 uczniów i 60 rodziców. Z uwagi na pandemię COVID-19 nie przeprowadzono wizytacji programu.

Sekcja PZ i OZ podejmowała również działania nieprogramowe. Należą do nich:

„Akcja Zima 2021” i „Akcja Lato 2021”

Nawiązano współpracę z kierownictwem placówek wypoczynku zimowego i letniego. Przekazano materiały edukacyjne z zakresu profilaktyki chorób zakaźnych i bezpiecznego wypoczynku do wykorzystania na zajęciach z dziećmi i młodzieżą. W przypadku ferii zimowych na terenie miasta przekazano materiały informacyjno-edukacyjne do jednego organizatora wypoczynku zimowego. W przypadku „Akcji Lato 2021” oprócz przekazanych materiałów informacyjno-edukacyjnych przeprowadzono 13 pogadanek dotyczących bezpiecznego wypoczynku letniego, w których uczestniczyło 185 dzieci. Ponadto przeprowadzono jedno spotkanie informacyjno-edukacyjne dotyczące profilaktyki stosowania nowych środków zastępczych – dopalaczy dla 6 uczestników.

W trakcie spotkań z dziećmi i młodzieżą prowadzono również pogadanki poświęcone tematyce epidemii COVID-19, drogom przenoszenia się koronawirusa SARS-CoV-2 oraz sposobom zapobiegania szerzenia się koronawirusa i bezpiecznego kontaktu w społeczeństwie.

Informacje dotyczące wszystkich działań związane z bezpiecznym wypoczynkiem zimowym i letnim zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Piotrkowie Tryb i Facebooku.

Podsumowanie działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w liczbach w roku 2021

W 2021 roku pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w ramach sprawowanego nadzoru, przeprowadzili **2 921** kontroli sanitarnych i wizytacji, w tym poszczególne komórki organizacyjne przeprowadziły:

Lp.	Zagadnienie	Liczba kontroli/ wizytacji
1	Epidemiologia	768
2	Bezpieczeństwo żywności, żywienia i produktów kosmetycznych	1 328
3	Higiena komunalna	404
4	Higiena pracy	113
5	Higiena dzieci i młodzieży	227
6	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	47
7	Nadzór nad środkami zastępczymi	0
8	Oświata zdrowotna	34
	Ogółem	2 921

W związku ze sprawowanym nadzorem wydano **377** decyzji administracyjnych merytorycznych oraz **387** decyzji płatniczych.

W postępowaniu represyjnym stosowano karanie mandatowe. Ukarano mandatami **47** - osób na kwotę **11 500 zł**. Nałożono **2** kary pieniężne na kwotę **7 200 zł**.

W ramach postępowania egzekucyjnego w administracji wydano **35** tytułów wykonawczych celem przymuszenia do wykonania obowiązku.

Tabela poniżej ilustruje działalność w tym zakresie, w poszczególnych zagadnieniach:

Lp.	Zagadnienie	Decyzje		Postanowienia	Tytuły wykonawcze	Nałożone mandaty
		Merytoryczne	Płatnicze			
1	Epidemiologia	18	0	31	35	0
2	Bezpieczeństwo żywności, żywienia i produktów kosmetycznych	254	283			47
3	Higiena komunalna	67	29	21		
4	Higiena pracy	29	27	10		
5	Higiena dzieci i młodzieży	6	0	1		
6	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	1	48			
7	Nadzór nad środkami zastępczymi	2				
8	Ogółem	377	387	63	35	47